

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

566. An tota illa jurisdictio Capituli quò ad exercitium transeat ad Vicarium, ita ut Capitulum nihil sibi per se exercendum reservare possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

cit. apud Laym. in c. Romana. de off. Vicar. n. 16. quod si à Papa delegata fuisset causa Vicario seu Officiali Episcopi, hæc ab eo cognosci non posset, dum is mortuo Episcopo confirmatus fuisset in Vicarium Capituli, eod quoddam non esset amplius Vicarius Episcopi, sed Capituli. quamvis addat Laym. contrarium tamen probabiliter tradi à Sanch. lib. 8. de matrim. d. 27. n. 33. eod quoddam, cum jurisdictionem Episcopalem (ut mox dicitur) vice Capituli exerceat, quodammodo sit Vicarius Episcopi, licet eum appellat Zabarell. in Clem. 2. de rescript. q. 123. accedat insuper, quod in his commissionibus ad mentem potius Papæ, quam ad juris rigorem attendi debeat. Item quoddam, ut Beronius in c. quoniam. n. 81. de off. deleg. ex Bald. in l. 4. c. de emancipat. liberor. Licet rescripta ad lites strictam habeant interpretationem, quatenus concurrunt jura ex præjudicio patium; amplam tamen interpretationem mereantur, quatenus decernunt potestatem seu facultatem principis concedentis aut delegantis.

2. Resp. ad secundum: Est tamen, & dicitur Vicarius episcopalis jurisdictionis; quippe exercet jurisdictionem ab Episcopo defuncto translatis ad Capitulum, quæ est ipsa jurisdic-tio Episcopalis. Etsi enim Episcopus defunctus sit, remanet tamen in rerum natura, & ipsi Capitulo jurisdic-tio illius, seu Episcopalis. Neque enim illa, etsi ab Episcopo nomen habet, essentialiter respicit Episcopum in vivis existentem, Sbroz. cit. n. 6. juncto nu. 12. Pax-Jord. loc. cit. Laym. loc. cit. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 78. Neque tamen conferuntur Vicarius episcopalis jurisdictionis simpliciter, sed tantum illius, quæ devolvitur ad Capitulum, seu quæ est in Capitulo, in quantum representat Episcopum. Jam verò non simpliciter tota jurisdic-tio & potestas Episcopi devolvitur ad Capitulum, dum multa remanent, quæ per Capitulum, ejusve Vicarium exerceri nequeunt, sicut exerceri poterant per Episcopum viventem.

Quæstio 563. In qua jurisdictione Vicarius Capitularis succedat Episcopo?

Resp. Succedit Episcopo in jurisdictione ordinaria, non autem delegata. Pax-Jord. l. 12. tit. 2. n. 19. citans Pavin. de potest. Capit. sede vac. p. 1. q. 10. in principio. Idque etiam quoad delegatam generaliter à jure, nisi forte urgente necessitate expediendi actus, ubi spes non est de futuro brevi successore. Item succedit in potestate & jurisdictione spectante ad Episcopum jure communi & proprio; non verò in iis, quæ competunt jure speciali seu accidentali. Item in jurisdic-tione contentiosa & necessaria, seu quoad ea, quæ sunt gratiæ, nisi quatenus à jure concessa; vel etiam ut alii, succedit in omnibus, exceptis solum iis, quæ specialiter ei à jure prohibentur. Pax-Jord. cit. num. 19. & 20. Veruntamen loquendo brevius: Vicarius succedit Episcopo in omni illa potestate & jurisdictione, in qua ei succedit Capitulum; totam enim illam exercet nomine Capituli, & in his omnibus dicitur locum tenens Capituli. Proinde illa revivenda sunt, quæ hac de re in particulari dicta sunt supra sub initium hujus Tractatus de jurisdictione & potestate Capituli.

Quæstio 564. Qualiter jurisdic-tio illa restat penes Vicarium?

Resp. Transire ad Vicarium nudum hujus jurisdictionis exercitium: non enim Capitu-

lum constituendo Vicarium se abdicat ipsa jurisdictione, sed ea habitualiter & principaliter residere pergit penes Capitulum. Pax-Jord. loc. cit. n. 34. Pignat. to. 9. consult. 59. n. 3. Pirh. ad tit. de off. Vicar. n. 78. Fagn. in c. his, quæ de major. & obed. n. 73.

Quæstio 565. A quo Vicarius habeat illam jurisdictionem, sive à quo committatur illi jurisdictionis exercitium?

Resp. Quidquid Vicarius Capituli quæ talis habet jurisdictionis, vel potestatis, id totum habet immediate à Capitulo, vel à Metropolitanano, dum Capitulum negligeret eligere Vicarium. Castrop. tr. 13. de benef. d. 2. p. 29. n. 5. citans Barbof. de potest. Episc. p. 3. alleg. 54. n. 180. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 30. Sed neque eam habet à Tridentino. Suar. to. 5. in 3. p. d. 7. f. 3. n. 13. quem citant & sequuntur Castrop. loc. cit. Garc. loc. cit. n. 32. contra Ugolin. de cens. tab. 1. c. 10. §. 2. n. 4. Tridentinum siquidem devolutam ad Capitulum jurisdictionem eidem non abstulit, nec imminuit aut immutavit; sed solum præcepit illi modum utendi illa jurisdictione, seu eam exercendi, nempe per Vicarium à se electum, cui usum & exercitium suum committeret. hoc autem præcipiendo Concilium dici nequit concedere jurisdictionem illam Vicario, aut ad hoc interponere auctoritatem suam; adeoque hoc præcepto dato Capitulo Vicarius ille Capituli vicem Capituli gerit, & utitur jurisdictione quoad exercitium accepta à Capitulo. Garc. cit. n. 32. ex Suar. loc. cit. Idemque est, dum Metropolitanus ob negligentiam Capituli deputat Vicarium. Etsi enim Vicarius in eo casu habeat usum & exercitium jurisdictionis Capituli independentem à voluntate Capituli, quam in eo casu supplet auctoritas Tridentini, vel potius Metropolitanus ex auctoritate Tridentini, habet tamen exercitium illud dependens, aut dependenter à potestate & jurisdictione Capituli, in quo ea residere pergit. Garc. nu. 33. ex eodem Suarez.

Quæstio 566. An tota illa jurisdic-tio Capituli quoad exercitium transeat ad Vicarium, ita ut Capitulum nihil sibi per seipsum exercendum reservare possit.

1. Resp. Capitulum deputando Vicarium potest sibi ipsi reservare aliqua per seipsum exercenda, sive potest in ipsa deputatione Vicarii eidem concedere exercitium jurisdictionis & potestatis suæ restrictum & limitatum quoad aliqua; cum enim jurisdic-tio principaliter residet penes Capitulum, & Vicarius illam recipiat non nisi de manu Capituli, inconveniens non videtur Capitulo posse eam ampliare & limitare. Ita tenent Barbof. in eccl. l. 1. c. 32. n. 43. citans Vulpe. in pr. fori eccl. c. 44. n. 28. Raguc. de voce can. 9. 40. n. 14. Pavin. p. 1. q. 10. n. 5. Item ita tenet Dianap. 8. tr. 4. resol. 62. citans Novar. in sum. Bull. tom. 1. tit. de Cap. sed. vac. num. 17. Item Pignat. to. 9. consult. 59. nu. 4. Ventrigli. loc. cit. num. 18. Pirh. ad tit. de off. Vicar. nu. 78. Garcias loc. cit. n. 25. ubi licet antea (hoc est, in prima consideratione Vicarii) posset dare huic Vicario potestatem restrictam & limitatam, &c. & n. 30. ubi si tamen de facto Capitulum det Vicario à se electo limitatum mandatam reservando sibi aliqua, non videtur Vicarius posse exercere potestatem in illis, quæ sibi Capitulum reservavit, cum Vicarius ipse non habeat aliunde jurisdic-tio

tionem, nisi à Capitulo, quod in illis noluit illam ei dare. Pro quo facit declaratio S. Congregationis in *Abbat. quàm refert p. 568. n. 87.* Et sic inquit Pax-Jord. l. 12. tit. 2. n. 61. ex dicta formula (nempe deputationis Vicarii, quàm num. 60. recitaverat ex Quarant.) liquet Capitulum sibi multa reservare, quæ sive in re, sive injuriâ reservaverit, tenebitur Vicarius observare, quia cum sit forma mandati, debet ad unguem custodiri. Porro dum Capitulum juxta hanc sententiam reservavit sibi aliqua, si reservata sunt voluntariâ jurisdictionis, & gratiosa, non repugnare ea exerceri per ipsum Capitulum, ait Ventrigl. *loc. cit. num. 19.* si verò sunt contentiosa jurisdictionis, & exerceri debeant cum cognitione causæ, Capitulum debere ea delegare, ne partes detrimentum patiantur ob difficultatem congregandi Capitulum, hancque delegationem posse fieri non solum Vicario, sed & alteri. Idem ferè tradit Pax Jord. *loc. cit. n. 25.* ubi: reservationes tolerabiles censentur, quæ respiciunt voluntariam jurisdictionem, aut præmissam; secus, si ageretur de jurisdictione contentiosa, actibusque judiciariis; quia cum in his posset contingere justitiz retardatio, & partium gravamen, quibus, ut occurreret Concilium, abstulit exercitium jurisdictionis à Capitulo, & mandavit transferri in Vicarium; cui decreto per reservationes tales contraveniretur, & ob id non sunt permittæ. Pro quo citat Quarantam. Quod verò tradit Marc. Ant. Genuens. in *pr. Curia Neap. pol. c. 85. n. 3.* apud Garc. *loc. cit. n. 26.* Capitulum non posse causam alteri delegare, quàm Vicario suo, præcedit solummodo, quando Capitulum à principio commiserat causam Vicario, quod tunc eam ab illo auferre non debeat, & alteri delegare, nisi ex justa causa. Ventrigl. *Garcias loc. cit.* quàmvis, ut addit Ventrigl. si Capitulum auferret causam à Vicario, & committeret alteri (intellige, sine causa) actus per hoc non irriteretur. De cetero cavendum rectè monet Pax Jord. *loc. cit. n. 62.* à talibus reservationibus, quæ illicitæ sunt, & quandoque simoniacæ, ut, dum Capitulum reservasset medietatem salarii, & emolumentorum Vicariatus dividendam inter Canonicos.

2. Veruntamen his omnibus non obstantibus testatur Fagn. in *c. his qua. de major. & obed. num. 72.* S. Congr. præpositam negot. Episcoporum. & Regular. definitivè, Capitulum teneri Vicario suo jurisdictionem totam conferre non cumulativè, sed privativè. De qua S. Congreg. decisione plura infra, ubi de revocatione Vicarii.

Quæstio 367. An Capitulum, postquam deputavit Vicarium absque reservatione aliqua vel limitatione, possit dein se immiscere administrationi jurisdictionis, & aliqua ad se avocare?

1. **R**esp. Negativam tenet *Garcias cit. loc. n. 25.* ubi ex declarationibus præmissis S. Congreg. maximè ex illa Toletan. videtur Capitulum sede vacante non posse se in aliquo intrinsece circa administrationem jurisdictionis, seu sibi aliquid reservare; sed debere totam administrationem jurisdictionis liberè Vicario relinquere, & c. quod ipsum se intelligere de casu, ubi jam antea decenter jurisdictione illimitatè concessa Vicario, satis indicat per verba eodem contextu subjuncta: *licet antea posset dare huic Vicario potestatem restrictam.* Idem sentire videtur Pax-Jord. *loc. cit. n. 62.* dum ait: advertendum, quod reservationes, quàmvis
P. Laurentii Tract. III. De Capit. sed. vae.

licite fiant in ipso actu deputationis, alioquin post deputationem non permitteretur amplius.

2. Affirmativam è contrà, & quidem non tantum posse Capitulum ex post reservare, seu avocare ad se aliqua; verum etiam posse se intrinsece in exercitio jurisdictionis, eamque cumulativè exercere cum suo Vicario, sive exercitium illud non esse privativè apud Vicarium respectu Capituli, tenet Ventrigl. *tom. 2. annot. 15. §. 2. n. 26.* citans pro hoc Meroll. *to. 3. d. 7. c. 7. dub. 25. nu. 252. & seq.* & Dian. *p. 6. tract. 7. Miscellan. resol. 41.* datque hanc rationem Ventrigl. quod ante Trident. Capitulum potuit exercere jurisdictionem per seipsum sine Vicario, & Tridentinum solum obligavit ad constituendum Vicarium nullâ factâ abdicatione jurisdictionis ab illo; adeoque jam sicut Episcopus altringeretur constituere Vicarium, non per hoc dici posset, Vicarium illum habere jurisdictionem privativè ad Episcopum; ita quoque dici nequeat, Capitulum, quod in jurisdictione succedit Episcopo, per hoc, quod ardetur à Concilio, assumere Vicarium, cogi exercitium jurisdictionis abdicare, & relinquere illud privativè suo Vicario. Et sic Capitulum non esse privatim exercere jurisdictionem, quin post deputationem alteri delegare possit, tenet liberè Diana *loc. cit.* teste Ventrigl. quin & huc facere ait Ventrigl. declarationem adductam à Garcia *loc. cit. n. 28.* qua resoluitur non posse Capitulum unâ cum Vicario Visitatorem deputare, quod est exercere jurisdictionem, intellige, unâ cum Vicario. Contra quod postremum tamen facit, quod, ut ait Garc. *loc. cit. n. 27.* Congregatio vult, quod, si opus fuerit Visitatore, Vicarius eum constituat: hæc enim verba non tam sonant, quod Capitulum unâ cum Vicario possit deputare Visitatorem, quàm quod Capitulum non nisi per Vicarium, seu ministerio illius possit deputare illum; adeoque in hoc non nisi per Vicarium suum exercere jurisdictionem. Ac proinde etiam contra hanc doctrinam facit, quod Concilium revera videatur ademisse Capitulo exercitium jurisdictionis, dum voluit ab eo constitui Vicarium eo sine præcisè, ut suam per eum jurisdictionem exercent: idque idè, quis negotia tam multiplicia tempore sedis vacantis occurrentia, ordinatius per unum nómne omnium quàm multorum difficulter sæpè congregabilem, & in diversa abeuntium, & inter quos nonnunquam plures pertinacis & heterochiti cecebri, suffragiis expediuntur, Quæ ratio in constitutione Vicarii Episcopi locum habere non potest, dum is aliâ ratione non assumitur, quàm ut Episcopum nimiam negotiorum mole pressum sublevet, & in administratione Episcopali coadjuret; adeoque, casu quo obligaretur ex hoc capite assumere Vicarium, exinde nullatenus sequeretur, administrationem Episcopo adimi.

3. Multòque jam minùs poterit Capitulum limitare Vicario illud exercitium jurisdictionis, & aliqua ad se avocare, ubi is negligente Capitulo constitutus à Metropolitanò illimitatè. Habet enim tunc potestatem omnem & jurisdictionem, quàm Capitulum ei dare poterat, independenter à voluntate Capituli, quàm proinde ei imminuere dein non potest Capitulum. Et id velle videtur *Garcias loc. cit. n. 34.* ubi: videtur Metropolitanus, ad quem devolvitur deputatio Vicarii, si Capitulum in eo deputando fuit negligens, juxta decretum Concilii possit illi dare jurisdictionem & potestatem in illis, quæ Capitulum sibi reservavit.

T 3

NAM